

امامت، تداوم رسالت

سرنوشت مسئولیت های پیامبر(ص) پس از رحلت ایشان: در این زمینه سه فرض مطرح است:

1- قرآن کریم و پیامبر اکرم در این باره سکوت کرده اند؛ ﴿ بطلان فرض اول زیرا قرآن کریم، هدایتگر مردم در همه امور زندگی است؛ و ممکن نیست نسبت به این دو مسئولیت مهم که به شدت در سرنوشت جامعه اسلامی تأثیرگذار است بی تفاوت باشد. همچنین پیامبر اکرم آگاه ترین مردم نسبت به اهمیت و جایگاه این مسئولیت هاست و نمی تواند از کنار چنین مسئله مهمی با سکوت و بی توجهی بگذرد.

در حقیقت، بی توجهی به این مسئله بزرگ، خود دلیلی بر نقص دین اسلام است؛ و این در حالی است که دین اسلام کامل ترین دین الهی است.

2- همچون مسئولیت اول، پایان این دو مسئولیت را نیز اعلام نموده اند؛ ﴿ فرض دوم نیز صحیح نیست

زیرا نیاز جامعه به حکومت و تعلیم و تبیین دین، پس از رسول خدا(ص) نه تنها از بین نرفت، بلکه افزایش هم یافت؛

زیرا گسترش اسلام در نقاط دیگر، ظهور مکاتب و فرقه های مختلف، پیدایش مسائل و مشکلات جدید اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی را به دنبال

دینی ۲

داشت و نیاز به امام و رهبری که در میان انبوه افکار و عقاید، حقیقت را به مردم نشان دهد و جامعه را آن گونه که پیامبر اداره می کرد، اداره نماید، افزون تر می شد.

علاوه بر اینکه اصولاً حکومت و اداره جامعه و تعلیم و تبیین دین، امری تمام شدنی و پایان پذیر نیست و همواره جامعه نیازمند حاکم و معلمی است که بتواند راه رسول خدا را ادامه دهد و احکام اسلام را اجرا نماید.

3- جانشین را تعیین نموده و دو مسئولیت « تعلیم و تبیین دین» و « ولایت و حکومت» را بر عهده وی قرار داده اند

بنابراین فقط فرض سوم، منطقی و قابل قبول است؛

یعنی رسول اکرم ، به فرمان خداوند، به تداوم تعلیم و تبیین دین و دوام حکومت پس از خود در شکل «امامت» فرمان داده و جانشین خود را تعیین کرده است و مانع تعطیلی این دو مسئولیت شده است.

تعیین امام

از آنجا که امام همه مسئولیت های پیامبر اکرم جز دریافت و ابلاغ وحی را دارد. بنابراین باید همان صفات و ویژگی های پیامبر(ص) را نیز داشته باشد تا مردم به وی اطمینان کنند و راهنمایی های او را بپذیرند.

از جمله این ویژگی ها «عصمت» است. همانطور که پیامبر از طرف خدا معرفی و معین می شود، تنها خداوند است که می تواند فرد شایسته مقام امامت را معرفی کند و به مردم بشناساند.

1. نزول آیه انذار :

حدود سه سال از بعثت گذشته بود که آیه انذار از جانب خداوند به پیامبر نازل شد:

[سوره شعراء، آیه 214]

وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ : خویشان نزدیکت را انذار کن.

دعوت رسول خدا از چهل نفر از بزرگان بنی هاشم را و سخن گفتن درباره اسلام با آنان

سکوت همه مهمانان و جواب ندادن ایشان.

برخاستن علی بن ابی طالب که در آن زمان، نوجوانی بیش نبود و بیعت با پیامبر(ص) :

امام علی(ع): من یار و یاور تو خواهم بود، ای رسول خدا
درخواست سه باره پیامبر و سکوت هر باره همه مهمانان و اعلام آمادگی و وفاداری قاطعانه علی(ع)!

گرفتن دست امام علی (ع) توسط پیامبر(ص) و پذیرش بیعت ایشان

پیامبر اکرم (ص) : « همانا این، برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.»

(2) نزول آیه ولایت:

نزول آیه توسط فرشته وحی در یکی از روزها، نزدیک ظهر، معرفی ویژگی های ولی و سرپرست مسلمانان: ایمان، اقامه نماز و انفاق در رکوع

حرکت با شتاب پیامبر(ص) به سوی مسجد در حال خواندن آیه و آگاه کردن مردم از آن، جستجو به دنبال یافتن فرد صدقه دهنده و معرفی حضرت علی(ع) توسط فقیری که انگشتی در دست داشت.

با خبر شدن (مورد اخبار قرار گرفتن) مردم از محتوای آیه و تکبیر گفتن ایشان (تبریک گفتن) و ستایش و سپاس خداوند توسط پیامبر(ص)!

هدف از نزول این آیه در چنین شرایطی: مردم با چشم ببینند و از زبان پیامبر بشنوند تا امکان مخفی کردن (کتمان) آن نباشد.

[سوره مائده، آیه 55]

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ : همانا ولی شما خداوند و رسول اوست و مؤمنانی که نماز را بر پا می دارند و در حال رکوع، زکات می دهند.

3_ حدیث جابر:

نزول جبرئیل بر پیامبر(ص) در یکی از روزها، در مدینه و قرائت آیه 59 سوره نساء

[سوره نساء، آیه 59]

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ...: ای مؤمنان، از خدا اطاعت کنید و از رسول و ولی امرتان اطاعت کنید.

معمولاً وقتی آیه ای نازل می شد و حکم کلی موضوعی را بیان می فرمود حضور یاران نزد رسول خدا و پرسش از جزئیات حکم مثال: پرسش از کیفیت انجام نماز و پاسخ پیامبر(ص): «این گونه که من نماز می خوانم، شما هم بخوانید.»

پرسش جابر بن عبدالله انصاری از رسول خدا آمد: «ما خدا و رسول او را شناخته ایم. لازم است «اولی الامر» را نیز بشناسیم.»

پیامبر(ص): «ای جابر، آنان جانشینان من و امامان بعد از من اند. نخستین آنان علی بن ابی طالب است و سپس به ترتیب: حسن بن علی، حسین بن

علی، علی بن الحسین، محمد بن علی؛ و تو در هنگام پیری او را خواهی دید و هر وقت او را دیدی، سلام مرا به او برسان. پس از محمد بن علی به ترتیب، جعفر بن محمد، موسی بن جعفر، علی بن موسی، محمد بن علی، علی بن محمد، حسن بن علی و پس از ایشان فرزندش می باشد که هم نام و هم کنیه من است اوست که از نظر مردم پنهان می شود و غیبت او طولانی می گردد تا آنجا که فقط افرادی که ایمان راسخ دارند، بر عقیده به او باقی می مانند.»

مدرسه مجازی آینو